

הגדה של פסח אשריכם ישראל

רעיונות וסיפורים משיחותיו של מגיד המישרים

רבי שמעון גוטסמן שליט"א

יו"ד ארגון "אשריכם ישראל"

יו"ל בס"ד בזכות הרבים

לקראת חג הפסח תשפ"ו

ניתן להאזין לשיחות ושיעורי הרב שליט"א
במערכות "קול הלשון": *6761 [שלוחה 7908955 *]

לתגובות והזמנת הרצאות: [0527608955] 0548403226
כן ניתן לקבל את גיליונות "אשריכם ישראל" במייל:
089743208A@gmail.com

נוסח ההגדה באדיבות תוכנת "תורת אמת"

דברי מרנן ורבנן על חיבורים קודמים

מרן הגאון הגדול רבי יצחק שיינר זצ"ל

לכבוד הרה"ג ר' שמעון גוטסמן שליט"א. שמחתי מאד לשמוע על יוזמתך הנפלאה ועל מעשיך הכבירים והחשובים להשקיע בחינוך והכשרת הדור הצעיר לגדול בתורה ויר"ש ומדות טובות ושהכל יהא בשמחה והרגשה טובה לנפש האדם, וכן קיבלתי הקונטרס "געתי ומצאתי" מהשיחות והדברים שנאמרו לפני הצעירים. על כן אבא בברכה שתזכה להמשיך במעשיך הנפלאים ולזכות את הרבים, ולהעמיד הרבה תלמידים הגונים שיגדלו בתורה ויראת שמים ומידות טובות, עם חיבור אמיתי לקב"ה ותורתו הק', ותזכה לכתוב עוד ספרים, ויתרבה כבוד שמים, ותשרה ברכה בכל מעשי ידיך, ונזכה לביאת משיח צדקנו ולבנין בית המקדש במהרה בימינו.

הגאון הגדול רבי חיים פינשטיין שליט"א

הנה הרה"ג היקר מוה"ר שמעון גוטסמן לקח לעצמו מקח טוב לזכות את הרבים להתעורר ולהתחזק בתורה ובירא"ש ובמדות טובות, וכבר איתמחי גברא בספריו הקודמין. וכאשר הולך עוד ומדפיס דברי יושר, הנני בברכה יישר כחו וחילו לעורר הלבבות להיישר דרך הרבים, וזכות הרבים תלוי בו. ויתברך בכל מילי דמיטב. ראיתי הספר תורה תבלין... והנה כולו אומר טהור. חיזוק והדרכה והתעוררות לעבודת ה' ולמדות טובות. ועליהו לתרופה להחזיק ביד לעלות במסילת יושר להר ה' לקום במקום הקודש.

הגאון הגדול רבי משה אורי לינדר זצ"ל

שמוע שמעתי על פועלו של הרה"ג רבי שמעון גוטסמן שליט"א בהרבצת תורה ויראת שמים בקרב אחינו בני"ש שבדרום, לאותם אנשים הרעבים גם צמאים לדבר ה' לקרבן לתורה וירא"ש, ולמטרה זו ה"ה מו"ל עלון מלא וגדוש בדברי חיזוק למתחזקים לקרובים ולרחוקים, ומפיצו בעיקר באיזור הדרום בארה"ק. והנה לאחרונה אף הוציא לאור קונטרס "מכתבי חיזוק ברוח התקופה", וזכיתי לראות את קונטרסו ונהנתי ממנו מאד, גם מהתוכן הרב, שיש בו תשובות לכל מיני שאלות בהשקפה שמתעוררות לאנשים, וגם נכתבו בשפה ברורה ונעימה לפי רוח הזמן, ואשרי לו ואשרי חלקו של מזכה הרבים... ואין לתאר ואין לשער גודל הענין של זיכוי הרבים, שמלבד מה שאמרו חז"ל שאין חטא בא על ידו, גם נאמר על מזכה הרבים לתשובה ומעשים טובים שכל ברכותיו מתקיימות כאילו יצא מפה הקב"ה שנאמר להוציא יקר מזולל כפי תהי'. בברכה והוקרה להמשך הפעילות לזיכוי הרבים.

מו"ר הגאון הצדיק רבי נסים מויאל זצ"ל

הנה תלמידי היקר רבי שמעון גוטסמן שליט"א עומד להוציא לאור בס"ד קובץ מכתבים ותשובות בשם "אשריכם ישראל – מכתבי חיזוק", אשר כשמו כן הוא חיזוק ועידוד לעם ישראל בהתמודדות עם נסיונות התקופה, כאשר דברי החיזוק מבוססים על מקורות נאמנים, ובשילוב ספרי חיזוק מיוחדים. ובאמת שדורנו דור "עקבתא דמשיחא" זקוק לחיזוקים רבים מעין קובץ זה, בבחינת "ימין מקרבת", מתוך אהבה ושמחה בעבודת השם יתברך, אין לי אלא לברכו שיפוצו מעיונותיו חוצה ושיראה ברכה בעמלו.

הגאון הצדיק רבי ישראל אהרנסון שליט"א

לידידי היקר מגדולי מזכי הרבים שבדרום... הרב הגאון שמעון גוטסמן שליט"א ספרו החדש "יגעתי ומצאתי" מלא עובדות מאמרים ומכתבים, מהתקופה שלנו בן מגדולי ישראל מכל החוגים והעדות ועד החוזרים בתשובה ומתחזקים מיושבי קרנות. הנוטל את הספר לידי יתקשה להניחו, מההדפסה הנעימה, מסגרות, כותרות, שפה מרתקת, ובתוכן אשר מסרים ברורים ומחזקים שזורים כיהלומים בשרשרת הנך מתענג ומפנים, ומתעודד במבט חם לקיים "ובהם נהגה ימום ולילה" ולחוש במתוקים מדבש ונופת צופים. **מסרתי לתלמידי הישיבה עובדות אחדות ואמרות מחזקות ונוכחתי לראות את הצימאון לשומעם והתועלת שהם מביאים.** תחושתי שבסייעתא דשמיא יגיע הספר לקהל רחב ומגוון ויתרום חלקו בחיזוק בשאיפות התמדה בתורה הקדושה וקיום המצוות בשמחה ובטוב לבב. אסיים בברכה שיזכה כת"ר עוד רבות בשנים בבריאות איתנה להרבות תורה והשקפה נכונה ויראת שמים טהורה בע"פ ובכתב, ונזכה בקרוב לבנין המקדש ולגאולה השלמה ומלאה הארץ דעה את ה'.

הגאון הגדול רבי חנוך כהן שליט"א

שמחתי לשמוע מידידי המופלא חיכו ממתקים וכולו מחמדים מנקיי הדעת וממרבצי התורה בטהרה ובשמחה הגאון ר' שמעון גוטסמן שליט"א על אשר מתעתד להוציא מדברותיו מחידושו בהלכה ובאגדה בבירור סוגיות הש"ס אליבא דהלכתא, וב"ה יזכה להוציא מתחת ידו דברים מתוקנים. ואף ידי תיכון עמו לברכו שיתקבלו דבריו בבי מדרשא ויזכה להרביץ תורה לעדרים ללמוד וללמד בשוב הדעת בברכה עד בלי די.

מפתח המאמרים:

שער האגדה

7	פסח כשר ושמח
16	לא לשכוח להתפלל
24	מאמר לנשות ישראל

רעיונות על סדר ההגדה

28	ביעור החמץ שבלב
33	מעלת ליל הסדר
37	רמזים במצה האמצעית
39	הכנסת אורחים רוחנית וגשמית
47	לשנה האבה בני חורין
58	לזכור מה העיקר
59	מדוע היו מסובין החכמים בבני ברק
61	הקהה את שיניו
64	מתי החכמה להודות
70	סיפור על חרות רוחנית
70	לבקש מהקב"ה שנזכה להתקרב
73	הנחמה שבסבל הגלות
76	הגאווה היהודית
86	כך נזכה לאהבת ישראל
92	הכל משמים
97	כוחה של תפילה
110	ויהי בשלח פרעה
113	עשרת המכות במבט אקטואלי
120	אמונת חכמים – עוגן הצלה
129	לקרוע את הים עכשיו

136	שיעור באמונה
141	אשריכם תלמידי חכמים
148	כל אחד כבן יחיד
150	מי יוצא מעבדות לחרות
159	אחדות ומיוחדות
166	יש מצוה לאכול את המדירות
171	לכרוך הצרות באמונה
174	איך הנשמה תרקוד
188	חידושים על ה"הלל"
195	סיפורי הלל והודאה
229	למה שהגאולה תגיע דווקא בדורנו

מאמרים

246	"מאפילה לאורה"
255	אימונים באמונה
264	לחשב מסלול מחדש

שער ההלכה

276	דיני בדיקת חמץ ליוצאים מביתם
282	דיני עדיכת ליל הסדר
286	מושגים בדיני תערוכת חמץ
290	שאלות מצויות בתערוכת חמץ
293	חמץ שעבר עליו הפסח
295	ברכת המצה לאחר הפסח

שער האגדה

פסח כשר ושמח

מלתא דבדיחותא

אחיי ורעיי אהוביי היקרים! את פסח כולם זוכרים מבעוד מועד, הרי "עבדים היינו לאמא במטבח"... אבל לצד העבודות הכל כך חשובות, שיש בהם חסד הכרת הטוב [וכיבוד הורים], כדאי שגם נעצור מעט להתבונן במעלת חג הפסח, שהזמן גרמא לצאת מכל המצרים ברוחניות ובגשמיות. רק לפני כן כמה בדיחות קטנות לפתוח את הלב. כנגד ארבע בנות בא חג הפסח, אחת חכמה – כבר אחרי סוכות היא מתחילה לנקות את הבית לפסח, ככה אין אצלה לחץ ברגע האחרון... אחת רשעית – כל השנה לא מכניסה אוכל הביתה ובטח לא אורחים, שיישאר נקי לפסח, אחת תמה – מטפסת ונכנסת לתוך הבוידם לנקות את האבק ואחר כך נופלת שבועיים לחופשת מחלה, ואחת שאינה יודעת לשאול – היא לא שואלת את השכנות מה כבר ניקו, וככה היא רגועה...

איזה אחד הגיע הביתה, אמרה לו אשתו "נמאס לי להיות קרבן פסח", תראה כמה אני עובדת לפני פסח, אז הוא השיב: "ואני נמאס לי להיות קרבן עולה ויורד", תרד, תעלה את משלוח הירקות, תעלה לבוידם את הכלים, תעלה את הארגזים, תוריד את האשפה...

משפחה אחת מרוב שקיבלו הרבה ארגזים של "קמחא דפסחא" הם קבלו על עצמם "חומרה חדשה" שלא לאכול בפסח שום אוכל מהחנות! רק מהארגזים...

ויהי רצון שנזכה להשפעות ביזת הים וביזת ים סוף, גאולה וישועה, ויקוים בנו "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות".

מצות בטעם גן עדן

כולם מכירים את הפתגם הזה: פורים אצל כולם שמח, צריך לברך שהוא יהיה גם כשר... בלי לגרום עוגמת נפש לאף אחד, פסח אצל כולם יהיה כשר למהדרין צריך לברך שהוא יהיה גם שמח... בלי כעס ועצבים, כי באמת החמץ הרוחני הוא הכעס והגאווה, והחמץ הזה עקשן הרבה יותר גדול מהחמץ הגשמי, והוא יודע "להתחבא" ולהיאחז בחורין ובסדקין...

עצת העצות היא לזכור שמאחורי כל הניקיונות והקניות עומד רצון אחד אמיתי: לעשות את רצון אבינו שבשמים, ולכן נשאל את עצמנו: האם הקב"ה רוצה שאני אכעס??? וכי יש עניין בלהדר בהכנות לפסח כשהדבר בא מתוך כעס??? וכי זו החוויה שאני רוצה שהילדים יזכרו מערב הפסח??? ובכדי שנזכור לשמוח בכל המצבים שהשם יתברך מזמן לנו בערב החג, אספר לכם כמה סיפורים עוצמתיים. נפתח בסיפור על הרה"ק רבי

משה לייב מסאסוב זצ"ל. (מתוך ירחון "ברתון", מ. שלג)

"שלום עליכם", רבינו! קיבל יוסף את פניו של הצדיק רבי משה לייב מסאסוב זצ"ל. פניו של יוסף אורו. שנה שלימה הוא מחכה ליום הזה בו יבוא הצדיק אל ביתו. במשך שנה שלימה שומר הוא שק של חיטים במיוחד עבור הרבי. חטים בהם יכין רבי משה לייב קמח לאפיית מצות מהודרות. במשך כל השנה הוא ממלא בקפדנות אחר הוראותיו של הרבי. ומשגיח היטב לבל ירטבו חלילה החיטים. בביתו של יוסף עמדו הכן רחיים של יד. גם הן ציפו שנה תמימה, עד שהגיעה העת להשתמש בהן – לטחון את גרגרי החיטה, בכדי לקבל קמח למצות מצווה.

רבי משה לייב נכנס פנימה, ומוצא את החדר ערוך ומוכן לקראת מלאכת הקודש. החדר היה פנוי מכל רהיט, רק רחיים עמדו בו, מכוסים במפה צחורה, אבני הרחיים שצוחצחו והוברקו מחדש – היו נקיות מכל רבב. הרבי הפשיל שרווליו, וניגש בדחילו ורחימו להתחיל בעבודה, הוא לקח מלוא חופניים חטים – מתוך השק השמור – והכניס בין אבני הרחיים. בקדושה ובטהרה החל לסובב את המוט המניע את האבן העליונה. "לשם מצת

מצווה!" חוזר הוא שוב ושוב. הקמח שנטחן נאסף שוב – בהקפדה יתירה – לתוך שק מתאים, נקי ויבש. כך המשיך הרבי לטחון חופן אחר חופן. לא היתה זו פעולה קלה כלל ועיקר. היתה זו עבודה מתישה. אגלי זעה בצבצו ממצחו, פרקי ידיו הלבינו מרוב מאמץ, אך ליבו רחב משמחה: הן עוסק הוא כעת במלאכה קדושה – בהכנות לקראת אפיית מצות מהודרות! בסופו של דבר, לאחר עמל ממושך היתה באמתחתו של רבי משה לייב הכמות הרצויה. כשהאוסר מציף את ליבו צרר הוא היטב את שק הקמח. אחר שילם ליוסף את שכרו והודה לו מקרב לב.

הולך לו רבי משה לייב בדרך הארוכה מהכפר הנידח אל ביתו, ושק הקמח בידיו. במשך כל הזמן לא מסיח הוא את דעתו מהאוצר היקר שברשותו: הקמח המהודר בכל החומרות האפשריות. בזהירות מירבית נושא הוא את השק, כאילו היה זה עולל קטן חבוק בזרועותיו. היטב נזהר שלא יתקל בשום דבר, שהשק לא יקרע חלילה, שלא תחדור אליו אף טיפת מים. שחלילה לא יפגם הקמח, כך שיוכלו לאפות ממנו מצות מהודרות כהרגלו.

שקוע הצדיק בשרעפיו ולפתע קול בכי מגיע לאוזניו, ומנערו ממחשבותיו. עוצר רבי משה לייב את הליכתו, ותר סביבו בכדי למצוא את מקור הבכי. קולות הבכי גוברים והולכים, והרבי הולך בעקבותיהם. ממהר הוא לראות מי הוא זה הנתון במצוקה, הזועק לעזרה. היללות הובילו אותו לעבר בית עלוב ודל. התריסים הרופפים מתנדנדים ברוח, החלונות סדוקים, והגג – מט ליפול. רבי משה לייב נוקש בדלת הרעועה, כל כולו נכון להגיש עזרה. תוך רגע נפתחת הדלת, ובפתחה ניצבה חבורת ילדים לבושי קרעים, כחושים, יחפים וממררים בבכי. כשראו הילדים את פניו הקורנות של הרבי, את זקנו הצח היורד על פי מידותיו, נרגעו לרגע, הם דימו לראות בו מלאך מושיע.

"מה קרה? מדוע הינכם בוכים כך?" נזעק הרבי, כשקולו מלא חמלה. "אנחנו רעבים!" ענו הילדים במקלה עצובה. "ואיפה אמא?" שאל הרבי בקול רך. "אמא הלכה מוקדם בבוקר אל הכפר, לנסות להשיג קצת אוכל!" ענו

הילדים, כשהם פורצים בבכי מחודש. "אנחנו מחכים לה, והרעב מציק לנו!"
"בואו ילדים" נכנס רבי משה לייב פנימה – "אל תבכו! תכף אכין לכם ארוחה".

עזב רבי משה לייב את כל עיסוקיו, והתמסר למטרה אחת בלבד: להכין לילדים המסכנים אוכל! אך כשחיפש רבי משה לייב מצרכי מזון, חדרה למוחו המציאות המרה: אין בבית הזה שום דבר ממנו ניתן להכין תבשיל! הארונות ריקים לחלוטין, כמוהם גם המזווה והמדפים. לא ירק, לא פרי, לא דגנים או קטניות, כלום! רבי משה לייב המשיך לסקור כל פינה בבית זה, שהעניות זעקה מכל פינה שבו, אך לשוא: הוא לא מצא שום מוצר מזון!

רחמיו של הרבי נכמרו למראה הילדים הבוכיים. לרגע עמד אובד עיצות, אך עד מהרה אורו עיניו. הוא ידע את אשר יעשה: הן יש לו קמח באמתחתו! קמח? הקמח המהודר עליו יגע במסירות נפש? הקמח שהושקעו בו כל כך הרבה הידורים ודקדוקים? הקמח המיועד לאפיית מצות מהודרות לחג הפסח? האם יבזבז עכשיו קמח זה ויכין ממנו אוכל לילדים? כן!

רבי משה לייב לא היסס אף לרגע. הצלת ילדים רעבים קודמת להידורי מצווה! חיש הוציא רבי משה לייב את הקמח מתוך השק. הוא שלף קדירה והעמיד אותה על גבי הכיריים. אחר יצק לתוכה מעט מים ובחש את העיסה מעל גבי האש. תוך דקות ספורות היתה מוכנה דייסה מזינה, שהפיצה את ריחה בכל הבית הדל והחשוך. הילדים התקבצו סביבו, כל אחד וצלחתו בידו. במאור פנים יצק רבי משה לייב מלוא הצלחת דייסה לכל אחד ואחד מהם. "אכלו ותשבעו ילדים יקרים!" התיישבו הילדים לאכול את ארוחתם, כשצהלה נסוכה על פניהם.

מראה הילדים הנרגשים מאכילת דייסה פשוטה, נגע לליבו של הרב: מסכנים, מי יודע מתי אכלו בפעם האחרונה! לאחר שסיימו את מנתם עד תומה, עלה הסומק בלחיהם של הילדים. עיניהם אורו, וחיוך הופיע בפניהם. הם הודו מעומק ליבם לרב המושיע. שק הקמח היה ריק, אך ליבו התמלא בשמחה של מצווה.

באותה שנה, לא הספיק עוד רבי משה לייב להכין מצות מהודרות, כהרגלו. והוא הסתפק במצות פשוטות. בליל התקדש החג, ישב הצדיק וערך את הסדר בהתלהבות קודש, בפנים מפיקות קדושה כמלאך אלוקים. לאחר שטעם כזית מהמצה, נענה ואמר למסובים: "מעולם לא טעמתי טעמה של מצה נפלאה כזו". הנוכחים הביטו זה בפני זה בתמיהה. הם לא הבינו למה מתכוון הרב, ולא ידעו מה פשר דבריו. הם אומנם לא ידעו, אולם בשמים ידעו גם ידעו!

פתחתי בסיפור הזה בכדי להזכיר לכולנו בשעת ניסיון: תוותר על הרצון האישי שלך אפילו אם הוא מגיע ממקום גדול וקדוש, למען מה שכעת רוצה ממך השם יתברך, ודווקא כך תזכה לחוש בעבודת השם טעם גן עדן...

אני לא עבד של השולחן

מי שזוכה לשים לנגד עיניו רק את רצון השם יתברך הוא הבן חורין האמיתי, ששמח בכל המצבים העוברים עליו, כי בכל מצב שהוא הקב"ה איתו, ואין לך תענוג יותר גדול מלהיות במחיצת השי"ת ולהיות עבדו. וכמו שרגיל לספר הגה"צ רבי צבי מאיר זילברברג שליט"א (מובא בקונטרס "מאמרי חיזוק") על יהודי צדיק שלא זכה בילדים ואף רעייתו חלתה בנפשה ולא תיפקדה כלל רח"ל, בכל שנה היה עורך הצדיק את "ליל הסדר" לבדו, כשהוא עסוק באמצע ה"סדר" בטיפול ברעייתו אשר פעמים רבות איבדה את עשתונותיה ושברה כלים מחמתה רח"ל. כמה מתלמידיו כאבו את העובדה שרובם הנערץ נאלץ לערוך ליל הסדר כזה אשר הוא רחוק מלהיות "חג החירות", והחליטו שהשנה הם יעשו הכל בכדי שבבית רבם יהיה "ליל הסדר" שמח ביותר, הם ביקשו את רשות רבם לערוך סדר וניקיון בביתו אשר היה מוזנח מאוד, פינו גרוטאות לרוב, ניקו ביסודיות את כל הבית, ובסוף אף סיידו את כל הבית, אור חדש התגלה בבית. הם אף השיגו תרופות יקרות לרפואת הרבנית שלפחות בליל הסדר תהיה רגועה. והם ביקשו להתארח אצל רבם ולהוסיף אצלו "שמח" בליל החג.

הלילה הגדול והקדוש הגיע, התרגשות וסיפוק רב מילא את לב התלמידים, ולאחר שמבעוד מועד ערכו את השולחן בכלים נאים ובנרות בוהקים, הם יצאו עם רבם לתפילת ערבית והלל, בשמחה והתלהבות גדולה. לאחר התפילה הם חזרו עם רבם לביתו, אך כבר כשהתקרב אל הבית "חשכו עיניהם", הבית היה חשוך, התברר שהרבנית אשר התרופות לא הועילו לה חטפה התקפה והפכה את כל תכולת השולחן עם כלי הזכוכית והנרות המהודרים אל הרצפה שהתמלאה בשברי זכוכית ולכלוך רב, גם ה"קיטל" שעמד על הכיסא התלכלך בצורה קשה, והאווירה השתנתה ברגע בקרב התלמידים.

התלמידים הדליקו נרות חדשים והחלו לנקות את החדר, ומה הופתעו לראות שרבם הנערץ נראה שמח ורגוע, כאילו דבר לא ארע. לא יכלו התלמידים להתאפק ושאלו את רבם: ילמדנו רבינו, איך אתה כל כך שמח, בלי ילדים, עם אשה כזאת, קיטל מלוכלך, כלים שבורים, ולכלוך רב? ענה להם הרב תשובה שצריכה ללוות אותנו כל השנה ובפרט סביב חג הפסח:

"תדעו לכם, מי שמסוגל לשמוח רק כשיש לו שולחן ערוך בפאר והדר, עם אשה וילדים, קיטל וכלים מפוארים, הרי שאין הוא בן חורין אמיתי, הוא עבד של השולחן והזכוכיות הקיטל והסביבה. בן חורין אמיתי שמח בכל המצבים, ולו רק בזכות היותו עבד של בורא עולם." "שמח משה במתנת חלקו כי עבד נאמן קראת לו".

הטבעת המיוחדת

ובאמת בכל המצבים כדאי שנאמץ את שיטתו המיוחדת של שלמה המלך ע"ה, ישנה מסורת אצל חכמי עדות המזרח והביא אותה ברמז מרן החיד"א זצ"ל (מובא ב"מעין המועד") שיום אחד שלמה המלך קרא לצורף הממלכה והורה לו להכין עבורו טבעת מיוחדת עליה יחרוט את המילים "הכל יעבור". וכשבאו ובישרו לשלמה המלך בשורה טובה על הצלחה בקרב ועל הגדלת הכנסותיו וכדומה, היה הוא מסתכל בטבעת ונזכר לא להתגאות שכן "הכל

יעבור", שום דבר לא יישאר אצלך לנצח, וכשבאו ובישרו לו על נפילות והפסדים היה הוא מסתכל גם כן באותה הטבעת ומזכיר לעצמו ש"הכל יעבור" ואין סיבה להיות בצער.

זה ממש הזכיר לי את החידוש עליו אני חוזר בס"ד כל שנה, ובכל שנה ניגשים אלי הרבה ומודים שהחידוש הזה נגע לליבם, וזה דבר החידוש: בליל הסדר אנו מחבבים במיוחד את המצה האמצעית עליה שומרים מכל משמר, ויש בזה רמז נפלא, דהמצה העליונה רומזת לעבר, האמצעית להווה והתחתונה לעתיד. ישנם כאלה שעסוקים כל הזמן עם העבר, הם יאהבו לספר: "פעם היה לי כסף", "פעם הייתי מצליח", "פעם הכל היה יותר טוב", או שהם יהיו שקועים כל הזמן במצפון ותסכול מהעבר: "איך פעם נכשלתי בעבירות", "חבל שעשיתי בעבר כל כך הרבה טעויות". ישנם גם כאלה שיותר מידי טרודים בעתיד: "איך אצליח לחתן את הילדים", "איך יהיה לי כח להחזיק מעמד עם הבעיות שלי כל כך מלא זמן". וישנם גם כאלה שדוחים דברים לעתיד: "בהזדמנות אטפל בזה", "בשנה הבאה אתחזק", "פעם אחרת יהיה לי חשק בשביל העניין הזה". אבל החכמה היא לחבב דווקא את ה"מצה האמצעית", להתמקד בהווה, נראה לך שאתה לא מסוגל "לסחוב" עוד הרבה זמן עם הטרדות שלך? דע לך שבורא עולם נותן לך בכל יום כח שאמור להספיק ליום אחד, נכון שיום אחד אתה מסוגל להחזיק מעמד? אז תהיה רגוע! הא, אתה טרוד מה יהיה עם המחר? מחר בורא עולם ייתן לך כח חדש בשביל יום נוסף, ואולי בכלל הוא ייקח ממך את הטרדות... כי הרי בסוף "הכל יעבור".

מצה מקמח תפוחי אדמה

יש אחד שאומר: "אני לא מתעצבן אלא רק כשמעצבנים אותי"... אבל באמת כל החכמה והגדולה היא להתגבר על ניסיונות וקשיים, זה ממש כמו שאי אפשר להכין לליל הסדר מצות מקמח תפוחי אדמה, וזאת מכיון שאין יוצאים ידי חובת אכילת מצה ממצה העשויה מקמח שאינו יכול להחמיץ, כי רק כאשר יש אפשרות להחמיץ ומתגברים על זה ומצליחים

לשמור שלא יחמיץ זה דבר חשוב ורצוי למעלה, כך עבודת השם חשובה בעיקר היכן שיש קשיים ומתגברים עליהם, מתבטלים לרצון השם יתברך ונעשים לעבדיו הנאמנים.

האופה לא וויתר על השיעור

נסיים מאמר זה עם סיפור ממנו נלמד לא לוותר על קביעות עתים ללימוד התורה גם סביב ההכנות לחג, ובוודאי מי שלוקח על עצמו עול תורה מעבירים ממנו עול מלכות ועל דרך ארץ, וכך מסופר (בגיליון "מרוה לצמא"): העבודה הקשה ביותר באפיית המצות היא של זה אשר עומד כל הזמן ליד התנור הרוחח ומכניס ומוציא את המצות בזהירות ובזריזות, כמובן שגם התשלום על עבודה זו היא בהתאם. ר' דוד עובד כבר שנים רבות בעבודה זו, ועם הזמן הוא נהיה אחד המומחים הגדולים בתחום, שנה אחת פנו אליו קבוצת אברכים אשר התארגנה לאפות "מצות חבורה" באחת המאפיות, הם ביקשו שיבוא לעבוד איתם תמורת סכום נאה, שאל אותם ר' משה באיזו שעה הם מתכוונים לעבוד וכששמע את השעה הוא אמר בצורה נחרצת: בדיוק בשעה הזאת יש לי שיעור קבוע עליו אני לא מוותר בשום אופן, האברכים חשבו שזהו ניסיון לדרישת תשלום גבוה יותר והם הציעו לו באדיבות תשלום כפול... אך הלה נשאר בסירובו, עד שנאלצו לקחת מישהו אחר לתפקיד.

היה נדמה שר' משה "הפסיד" כתוצאה מעקשנותו, אך כאמור לא שייך שהלוקח על עצמו עול תורה יפסיד. ובאמצע חול המועד פנו אליו משפחה שהגיעה מאמריקה לחוג את חג הפסח בארץ הקודש, הם סיפרו שילדיהם אוהבים לאכול רק את המצות מהמאפייה בה הוא עובד אשר מספקת גם לחו"ל מצות, הם לא חישבו את הכמות הנדרשת להם וכעת נותרו עם מחסור במצות, הם ביררו איך אפשר להשיג כעת מצות והציעו להם לפנות אליו כעובד המאפייה אולי יש לו מצות מיותרות, ר' משה ענה להם בשמחה שאכן קיבל מתנה מבעל המאפייה כמוות מצות גדולה והוא יעניק להם מצות במתנה. היהודי האמריקאי התעקש לשלם על המצות ביד

נדיבה כי זו זכות לשלם על דבר מצוה, והתשלום תאם בדיוק למה
ש"הפסיד" כביכול מסירובו לוותר על השיעור.

יזכנו השם יתברך לנצל את הזמן כראוי ולעשות רצונו כרצונו מתוך שלום
ושמחה, ונזכה עוד השנה לאכול מן הזבחים ומן הפסחים בירושלים
הבנויה, בשמחה ובטוב לבב, אמן.

